

Norske leger mot atomvåpen

Nr. 2 • 2018 • Årgang 36

ICAN campaigners' meeting

Ikke-spredningsavtalen og forbud mot atomvåpen

Iran-avtalen

En tryggere verden
uten atomvåpen

INNHold

- 03:** Leder
- 04:** ICAN campaigners' meeting
- 06:** FN-møte om ikke-spredning og nedrustning i Genève
- 09:** Forbudstraktaten – hvem er med?
- 11:** Referat fra Norske leger mot atomvåpens landsmøte 2018
- 12:** Årsrapport 2017
- 14:** Handlingsplan NLA 2018–2019
- 15:** Ny atomopprustning
- 16:** Atomvåpenforbudet bidrar til å styrke Ikke-spredningsavtalen
- 18:** Viktige medisinske og humanitære partnere for atomvåpenforbudet
- 19:** En skummel verden – dessverre

Medlemsbladet for Norske leger mot atomvåpen
ISSN 0808 2111

REDAKSJONEN Anne Marte Skaland og Saima Akhtar

STYRELEDER Saima Naz Akhtar, akhtar@legermotatomvapen.no, 460 50 217

NLAS SEKRETARIAT Daglig leder, Mari Seilskjær, seilskjaer@legermotatomvapen.no, 913 34 364

Rådgiver, Thea Katrin Mjelstad, mjelstad@legermotatomvapen.no, 988 85 319

WEB legermotatomvapen.no

E-POST info@legermotatomvapen.no

DESIGN OG TRYKK Fagtrykk Trondheim AS

OPPLAG 850 eksemplarer

FORSIDEBILDE Foto eies av ICAN International

IPPNW CENTRAL OFFICE 339 Pleasant Street, Malden, MA 02148 USA.

Tlf. 617-868-5050, fax 617-8682560

E-POST ippnwbos@ippnw.org, Ex.dir. Michael Christ: mchrist@ippnw.org www.ippnw.org

MEDLEMSKONTINGENT

Leger: 300,-

Studenter: 100,-

Støttemedlemmer: 200,-

Konto nr.: 3060 24 20376

www.legermotatomvapen.no

Er du ikke medlem?

Ta kontakt med

info@legermotatomvapen.no

En mer kaotisk eller lysende fremtid i vente?

Med avtaleoppsigelser og toppmøte mellom USA og Nord-Korea er 2018 et steg i feil eller riktig retning?

Donald Trump kunngjorde i begynnelsen av mai at han vil si opp Iran-avtalen. En avtale som i 2015 ble signert av Barack Obama og var ansett som en av hans største utenrikspolitiske prestasjoner. Trump sier opp avtalen, som han har omtalt som «the worst deal ever», basert på israelsk etterretning som mener at Iran ikke opprettholder sin del av avtalen og utvikler atomvåpen likevel. Avtalebruddet kommer etter sterke innsigelser fra blant annet Storbritannia, Frankrike og EU. Ved å trekke seg fra avtalen vender han USA vekk fra resten av verden og reduserer deres internasjonale lederrolle. Dette følger i samme spor som når han tidligere har trukket USA ut av handelsavtaler og den internasjonale klimaavtalen. Internasjonale avtaler og diplomati krever forutsigbarhet. For å kunne bli anerkjent som er stabil og verdig partner, må man vise kontinuitet og evnen til og opprettholder avtaler over tid. Å gå bort fra Iran-avtalen er ikke bare et steg i feil retning, men også et steg mot en farligere verden. Dessverre kommer ikke Trump sitt utspill som lyn fra klar himmel. Han har hele valgkampen angrepet avtalen og lovet å trekke seg ut fra den. Dette sammen med hans tidligere avtalebrudd som Parisavtalen gjør gapet mellom USA og Vest-Europa større enn tidligere.

SAIMA NAZ AKHTAR
LEDER
NORSKE LEGER MOT
ATOMVÅPEN

I skrivende stund pågår toppmøtet mellom Kim Jung-UN og Trump i Singapore. De har akkurat signert en avtale som forplikter Trump til å gi sikkerhetsgarantier til Nord-Korea og Kim Jung-Un har forpliktet til å arbeide for fullstendig kjernefysisk nedrustning av den koreanske halvøya. Mange eksperter, deriblant ICAN International har kritisert avtalen for å være for vag og uforpliktende. Den bringer lite nytt til bordet. Avtalen har heller ingen tidsrammer, ingen presisering av hva sikkerhetsgarantier betyr eller hva «denuclearization» betyr.

Man kan likevel velge å tolke de diplomatiske stegene som positive. Forbudet mot atomvåpen har vært kritisert med begrunnelsen at man ikke får «røverstater» som Nord-Korea til å signere eller ruste ned. Men samtaler og kommunikasjon viser at det er håp. Det er håp om substansielle samtaler og nedrustning, helst gjennom traktaten om forbudet mot atomvåpen (TPNW), fordi multilaterale internasjonale avtaler holder seg bedre på sikt.

Hos NLA kan vi ønske vår andre ansatte velkommen. Thea Katrin Mjelstad har tidligere vært aktiv som ICAN-frivillig og har et langvarig engasjement for atomvåpen saken gjennom Norske folkehjelp solidaritetsungdom. Dette har hun gjort ved siden av studiene i Peace and conflict studies ved UiO. Hun begynte i jobben ikke noe senere enn dagen etter innlevert masteroppgave. Vi gleder oss stort over å ha henne på laget.

For organisasjonen er det verdt å nevne at vi i april gjennomførte er

svært vellykket landsmøte. Selma Van Oostwaard fra PAX for Peace, en av organisasjonene i ICAN International sin styringsgruppe som holdt faglig foredrag for oss før landsmøtet. En av de viktigste sakene på landsmøtet i år var endring av NLA sine lover. Dette ønsket styret å fremme for å åpne for støttemedlemskap og for å modernisere lovene så de passer til dagens flerkulturelle verdensbilde. Forslaget fra styret ble vedtatt enstemmig og du kan lese mer om dette senere i bladet. Vi håper så mange av dere som mulig benytter anledning til å verve også ikke-leger som støttemedlemmer.

Her i Norge har vi en spennende høst foran oss. Det er forventet at regjeringens utredning om forbudet mot atomvåpen skal være klar i løpet av høsten. Det blir interessant å se hvordan regjeringen vil løse oppgaven Stortinget har pålagt de. Mandatet er at utredningen skal både analysere FN-traktatens innhold og hvilke konsekvenser en eventuell tilslutning vil ha for Norge.

Vi i NLA har også initiert våre egne rapporter på dette området. I samarbeid med en forskningsgruppe fra folkerettsinstituttet ønsker vi å få svar på hva de juridiske og politiske implikasjonene av både det å signere og det å ikke signere forbudet mot atomvåpen kan være. Rapportene vil være klar i løp høsten og vil distribueres gjennom ulike kanaler, der i blant medlemsbladet.

Så får jeg vente til slutten av året med å konkludere på om 2018 er ett år i riktig eller feil retning.

ICAN campaigners' meeting

Helga 21.–22. april møttes over 120 ICAN-aktivister fra hele verden i Genève. Aktivitetsnivået var høyt og stemninga god i løpet av de to lange dagene samlingen varte.

Beatrice Fihn og de andre fra ICAN-kontoret ga en oppdatering om hvordan vi ligger an i dag og hva som er strategien for kampanjen framover. ICAN har flere ansatte enn før, blant annet på grunn av prispenger fra Nobels fredspris, og har dermed mulighet til å skalere opp aktivitetsnivået.

En helt sentral oppgave for ICAN framover, er å sørge for at forbudstraktaten får økt oppslutning og trer i kraft i løpet av kort tid. I tillegg blir det viktig å bekjempe forsøkene på å diskreditere forbudstraktaten, blant annet ved å produsere og spre kunnskap.

ICAN har opprettet et 1000-dagers-fond, og fram mot høsten 2020 skal prispenger og innsamlede midler brukes til å oppnå følgende:

- Forbudstraktaten skal tre i kraft (50 ratifikasjoner), og det skal holdes et første statspartsmøte.
- Forbudstraktaten skal få over 100 signaturer.
- Første statspartsmøte skal bli vellykket. Det er fortsatt mange spørsmål som ikke er avklart i traktaten, og statenes diskusjoner om dette må være godt forberedt.

MARI SEILSKJÆR
DAGLIG LEDER
NORSKE LEGER MOT
ATOMVÅPEN

- Skape press i landene som går imot forbudet, ved stadig å gjenta at atomvåpen er ulovlige og uakseptable.

I løpet av helgen var det satt av tid til erfaringsutveksling mellom aktivister fra ulike land, og til å diskutere arbeidsmåter, strategier for påvirkningsarbeid nasjonalt og tips til effektiv argumentasjon. På dag to var det innspill og hilsener fra eksterne aktører, som Phil Jennings fra UNI Global Union, en østerriksk diplomat og en representant fra Den internasjonale Røde Kors-komiteen (ICRC). Det var også workshops med medietrening, om sosiale medier og om menneskerettslige sider ved atomvåpenforbudet

For min egen del var samlingen første møte med mange av ICANs internasjonale aktivister, og det var utelukkende en positiv opplevelse. Det er rett og slett veldig motiverende å være del av en kampanje som er så veldrevet og proff og som består av så mange dyktige og hyggelige mennesker.

Ikke minst er det fint å få påminnelser om at vi er mange mennesker som

jobber for å avvike atomvåpen på en rekke ulike steder og ulike måter. Etter de store oppturene i 2017, vet vi godt hvor sterke vi er når vi jobber sammen!

FN-møte om ikke-spredning og nedrustning i Genève

Ikke-spredningsavtalens tre pilarer er ikke-spredning, nedrustning og fredelig bruk av atomteknologi. Historisk sett har avtalen vært et viktig rammeverk for nedrustning, men de siste tiårene har arbeidet stått mer i stampe. Det har vært lite framgang, og i stedet for at atomvåpenstatene rustet ned, ser vi i dag aggressiv retorikk, våpenkappløp og modernisering av kjernefysiske våpenarsenaler.

Lite framgang

Hvert femte år er det tilsynskonferanse under ikke-spredningsavtalen, og i de tre årene før konferansen er det forberedende komiteer, såkalte PrepComs. Møtet i Genève i vår var den andre forberedende komiteen til tilsynskonferansen i 2020.

Forrige runde, fra 2012 til 2015, beskrives som mislykket. Statene klarte ikke å komme til enighet, og det ble ikke vedtatt noe sluttokument på tilsynskonferansen i 2015. Dessverre framsto heller ikke årets samling som særlig produktiv, og skilte seg ikke vesentlig fra møtene i den forrige runden.

MARI SEILSKJÆR
DAGLIG LEDER
NORSKE LEGER MOT
ATOMVÅPEN

THEA KATRIN MJELSTAD
RÅDGIVER
NORSKE LEGER MOT
ATOMVÅPEN

Handlingsplanen fra 2010 er det siste dokumentet om oppfølging og gjennomføring av ikke-spredningsavtalen som er vedtatt, og dermed gjelder fortsatt det åtte år gamle dokumentet. Den faktiske oppfølgingen av denne planen er ikke imponerende.

Ikke-spredningsavtalens artikkel 6 forplikter stater til nedrustning og avvikling av atomvåpen. I handlingsplanen fra 2010 er det slått fast at atomvåpenstater skal «diminish the role and significance of nuclear weapons in all military and security concepts, doctrines and policies» (artikkel 5 c). I stedet har det motsatte skjedd. Bare i år har både USA og Russland presentert oppdaterte militærdoktriner som gir atomvåpen en mer sentral plass og som senker terskelen for å ta i bruk kjernefysiske våpen. Den nye, aggressive politikken og truslene om bruk av atomvåpen står i sterk konflikt med statenes forpliktelse til å ruste ned og redusere disse våpenenes betydning.

Forbudstraktaten

Tregheten og atomvåpenstatenes manglende vilje til å etterleve forpliktelsen til å ruste ned, var en viktig del av bakgrunnen for at FN-traktaten som forbyr atomvåpen (TPNW) ble vedtatt. Forbudstraktaten ble vedtatt av 122 land i FN i juli i fjor, etter en flere år lang prosess som fokuserte på de katastrofale humanitære konsekvensene av atomvåpen. En majoritet av verdens land, som ikke selv har atomvåpen, godtar ikke lenger at enkelte stater sitter på masseødeleg-

gelsesvåpen som innebærer en enorm trussel mot oss alle, og ikke overholder sine forpliktelser til å ruste ned og avskaffe atomvåpen.

Forbudstraktaten viser til ikke-spredningsavtalen og bekrefter forpliktelsene om nedrustning som er slått fast der. Forbudstraktaten komplementerer og utfyller ikke-spredningsavtalen. Den gir blant annet regler om en tidsbunden og rettslig forpliktende plan for nedrustning, noe som mangler i ikke-spredningsavtalen.

Årets møte i Genève var det første FN-møtet om atomvåpenspørsmål etter at forbudstraktaten ble vedtatt i fjor. Det var spenning knyttet til hvordan atomvåpenforbudet ville påvirke diskusjonene under møtet.

Et klart flertall av verdens stater støtter et atomvåpenforbud, og anser forbudstraktaten som en videreføring og oppfølging av ikke-spredningsavtalen. I FN-møtet i Genève var det mange land som uttalte seg positivt om forbudet - inkludert noen stater som ikke ennå har signert eller ratifisert, som Marokko og Qatar. Mange av statene trakk fram at de to traktatene forsterker hverandre gjensidig.

Forbudstraktaten møter imidlertid også kraftig motstand, noe som også kom til syne i Genève. Atomvåpenstater fortsetter å insistere på at atomavskrekking er legitimt. De viser liten vilje til nedrustning og framstiller seg selv som «ansvarlige» atomvåpenstater. Flere stater hevdet

Denne våren har atomvåpenspørsmål stått på agendaen i FN. I to uker i april og mai var myndigheter fra 120 land samlet i Genève for å diskutere oppfølgingen av ikke-spredningsavtalen (NPT). Mange organisasjoner og sivilsamfunnsaktører var også til stede på møtet, blant dem Leger mot atomvåpen og en rekke andre representanter for International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) og Den internasjonale kampanjen for å avskaffe atomvåpen (ICAN).

måten er Norge og andre land i militærallianser med atomvåpenstater med på å svekke og undergrave arbeidet med ikke-spredning og nedrustning. Under møtet i Genève uttalte Norge seg i liten grad om kontroversielle spørsmål. Norske myndigheter fortsetter å fokusere mest på metoder for å verifisere destruering av gamle atomvåpen.

Påvirkning og lobby

For ICAN er møter som dette en god anledning til lobbyaktivitet og påvirkning. Myndigheter fra svært mange stater er samlet, noe som gir oss mulighet til å nå ut til land vi ellers har begrenset aktivitet i. I Genève arrangerte ICAN møter med fra land fra samme region, og inspirere flere til å tilslutte seg forbudstraktaten. Det ble også gjort stas på de statene som faktisk har tatt skritt i den retningen. Representanter fra land som støtter atomvåpenforbudet ble avbildet sammen med ICANere og Nobelprismedaljen, og når et land uttrykte støtte til forbudet, ble det bejublet og spredd i sosiale medier. ICAN brukte også anledningen til å ha møter med land som ikke støtter forbudstraktaten eller som sitter på gjerdet, og øke presset for å signere og ratifisere FN-traktaten som forbyr atomvåpen.

En halv dag av det offisielle møteprogrammet var satt av til innlegg fra organisasjoner og sivilsamfunn, og her var det mange som fokuserte på humanitære konsekvenser og nødvendigheten av å forby atomvåpen. Både ICAN og IPPNW holdt svært

at forbudet underminerer arbeidet med ikke-spredning og nedrustning, og mener at forbudstraktaten skaper splittelse og polarisering. USA unngår ofte å bruke traktatens navn, og omtaler den som et «stigmatiserende initiativ». Fra vår synsvinkel framstår dette mest som et forsøk på å få oppmerksomheten bort fra at de selv ikke etterlever sine traktatfestede forpliktelser til å ruste ned.

Dessverre ble mangfoldet i statenes syn og den store oppslutningen om atomvåpenforbudet dårlig gjenspeilet i de offisielle dokumentene fra FN-møtet, som i møtelederens oppsum-

mering av diskusjonene. Her var det i stor grad atomvåpenstatenes syn som ble referert.

Land i militærallianser med atomvåpenstater, som Norge, aksepterer langt på vei atomvåpenstatenes argumentasjon. Under møtet i Genève presenterte ICAN et notat som viser at det er 35 land som saboterer ikke-spredningsavtalen - og Norge er ett av dem. Mens majoriteten av verdens stater avviser å bruke atomvåpen i sine militærstrategier, baserer vi oss på mulig bruk av atomvåpen og godtar at atomvåpenstater beholder og oppgraderer sine masseødeleggelsesvåpen. På den

gode innlegg. Legene trakk fram at ingen respons eller behandling vil kunne avhjelpe skadene ved et atomangrep.

Også Den internasjonale Røde Korskomiteen (ICRC) satte fokus på atomvåpens humanitære konsekvenser under FN-møtet i Genève. I tillegg til å holde innlegg i møtet, offentliggjorde de en god uttalelse om atomvåpenforbudet på konferansens første dag. De delte også mye materiale om temaet i sosiale medier.

Også i Norge var det aktører som brukte anledningen til å sette atomvåpenspørsmål på dagsordenen. Den norske kirke kom med et utspill om at Norge må støtte atomvåpenforbudet, som i neste omgang førte til en debatt i Dagsnytt 18 mellom biskop Atle Sommerfeldt og Høyres Michael Tetzschner.

Nødvendig nedrustning

I sin tale til møtedeltakerne i Genève sa FNs øverste representant for nedrustningsspørsmål, Izumi Nakamitsu, følgende:

«The threat of the use – intentional or otherwise – of nuclear weapons is growing. This threat, which concerns all humanity, will remain for as long as nuclear weapons continue to exist in national arsenals. The geopolitical environment is deteriorating. Some of the most important instruments and agreements that comprise our collective security framework are being eroded. Rhetoric about the necessity and utility of nuclear weapons is on

the rise. Modernization programs by nuclear-weapon states are leading to what many see as a new qualitative arms race.»

Dessverre er risikoen for atomkrig større enn på lenge, og instrumenter som ikke-spredningsavtalen svekkes fordi stater ignorerer forpliktelsene den gir. I en slik situasjon trengs politisk lederskap for å snu den negative utviklingen. Det er helt nødvendig at det faktisk rustes ned og at tilsynskonferansen i 2020 blir vellykket, og vi i Leger mot atomvåpen, og nettverkene vi er en del av, har en viktig oppgave i å bidra til at det blir en realitet. Vi kommer også til å fortsette å minne om at FN-traktaten som forbyr atomvåpen har en sentral plass i den utviklingen, og at konvensjonene om ikke-spredning og forbud gjensidig forsterker hverandre.

ANSATTE I LEGER MOT ATOMVÅPEN

I statsbudsjettet for 2018 fikk **Leger mot atomvåpen** økt støtte, og fikk nok midler til å bygge oppet sekretariat. I februar ble **Mari Seilskjær** ansatt som ny daglig leder for Leger mot atomvåpen. Hun fungerer også som koordinator for ICAN Norge. Mari har juridisk bakgrunn og kommer fra jobben som politisk rådgiver i Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS), og er også med i arbeidsgruppa for Klimasøksmål Arktis. Fra juni er også **Thea Katrin Mjelstad** ansatt som rådgiver i Leger mot atomvåpen og ICAN Norge. Hun skal jobbe i en full stilling ut året. Thea har tidligere vært frivillig for ICAN i flere år, og har blant annet representert ICAN Norge i ulike FN-møter om atomvåpenforbudet, og koordinert arbeidet med ICAN Norges arrangementer i forbindelse med fredsprisutdelingen. Thea avsluttet en mastergrad i Peace and Conflict Studies ved Universitet i Oslo denne våren.

Ta gjerne kontakt om dere har spørsmål, ideer eller innspill!

Mari Seilskjær: seilskjaer@legermotatomvapen.no, tlf: 913 34 364
Thea Mjelstad: mjelstad@legermotatomvapen.no, tlf: 988 85 319

Forbudstraktaten – hvem er med?

Da forrige medlemsblad gikk i trykken, hadde fem land ratifisert FN-traktaten som forbyr atomvåpen (TPNW). Siden da er antallet doblet. I tillegg til Thailand, Vatikanet, Guyana, Cuba og Mexico, har nå også Palestina, Venezuela, Palau, Østerrike og Vietnam ratifisert konvensjonen. Flere andre land er godt i gang med prosessen, og det er ventet at antallet øker ytterligere i tida framover. Antallet stater som har signert traktaten er nå 59.

Traktaten trer i kraft og gjelder som internasjonal rett når 50 land har ratifisert. Å ratifisere innebærer at en stat blir rettslig forpliktet etter traktaten, i motsetning til å signere, som først og fremst er et politisk uttrykk for at en støtter det som står i avtalen. Ratifisering er en mer omfattende prosess som gjerne involverer flere organer og aktører, og kan strekke seg over lengre tid.

Det er vanskelig å forutsi når forbudstraktaten vil tre i kraft, men forhåpentligvis vil det kunne skje i løpet av 2019. I tillegg til at ICAN jobber for å få 50 land til å ratifisere så raskt som mulig, er det oppstilt et mål om å få 100 land til å signere.

Vi møtes av og til med argumentet om at prosessen med ratifiseringer går sent, og at det er en svakhet ved traktaten og forbudsprosessen. Sammenlignet med mange andre konvensjoner, ligger imidlertid forbudstraktaten godt an. For eksempel har den

allerede langt flere ratifikasjoner enn konvensjonen som forbyr kjemiske våpen (CWC) prøvestansavtalen (CTBT) hadde etter ett år.

Strategi framover

I første omgang fokuserer ICAN mest på landene som er positive til atomvåpenforbudet. Flere av pådriverlandene i forhandlingene har vært tidlig ute med å tilslutte seg. I tillegg er det en stor gruppe land som støtter traktaten, men som trenger litt drahjelp og press utenfra for faktisk å signere og ratifisere den. ICAN vil prøve å forsterke innsatsen i Afrika og Latin-

Amerika, for å få flere av landene her på banen. Strategien er rett og slett å plukke de lavhengende fruktene først, for å få traktaten til å tre i kraft så raskt som mulig.

Samtidig har vi en stor jobb å gjøre for å påvirke landene som i dag går imot forbudstraktaten eller forholder seg passive. Norge er blant landene som i dag er negative til at det skal gjelde et forbud mot det verste masseødelegelsesvåpenet av dem alle. I atomvåpenstatene er motstanden enda større. I disse landene kreves mer langsiktig arbeid.

MARI SEILSKJÆR
DAGLIG LEDER
NORSKE LEGER MOT
ATOMVÅPEN

I Norge er vi opptatt av at partier som i dag er i opposisjon, må ha et avklart forhold til dette spørsmålet før et regjeringsskifte. En prioritert oppgave blir å jobbe strategisk for at partier som Arbeiderpartiet, KrF og Senterpartiet fatter vedtak om at de støtter forbudstraktaten. I den forbindelse er det også helt nødvendig med folkelig mobilisering for å skape et politisk press. Både i høst og i årene framover blir dette en sentral oppgave for Leger mot atomvåpen og ICAN Norge.

Stigmatisere atomvåpen

Parallelt med dette foregår et kontinuerlig arbeidet for å stigmatisere atomvåpen og forsterke normen om at atomvåpen er uakseptable og illegitime. Vi må gjenta at vi ikke godtar at enkelte stater sitter på masseødelegelsesvåpen som representerer en enorm trussel mot vår sikkerhet, og synliggjøre at et flertall av verdens land ikke lenger aksepterer dette. Vi må fortsette å utfordre atomvåpenstater og paraplystatenes begrunnelser for å gå imot et forbud, og gjøre det stadig mer belastende å

ha en militærstrategi basert på atomavskrekking.

Når forbudstraktaten trer i kraft, skal det arrangeres jevnlig møter for statene som er parter i avtalen. Disse statspartmøtene blir viktige, siden det fortsatt gjenstår å avklare mange spørsmål som ikke er løst i den vedtatte traktatteksten. ICAN vil jobbe aktivt for at disse møtene blir vellykkede og konstruktive helt fra starten av, og at de forsterker presset på landene som nøler med å slutte seg til forbudet.

NLA åpner for støttemedlemskap

På landsmøte 14. april 2018 ble det enstemmig vedtatt å endre NLA sine lover. Dette ble gjort for å åpne for støttemedlemskap. Vi har den siste tiden fått flere henvendelser av ikke-leger som ønsker å melde seg inn og vi ønsker gjerne å ønske alle som støtter vår sak velkommen. Videre åpner dette også for at våre studentgrupper har anledning til å øke sin aktivitet. De kan nå rekruttere andre helsepersonellgrupper og studenter, som da vil ha anledning til å være med i organisasjonen også når de er ferdig utdannet.

Verdensbilde endrer seg stadig og det samme gjør den kulturelle sammensetningen her i Norge. For å henge med i tiden og å gjøre NLA til en mer inkluderende organisasjon ønsket styret å stryke kravet om å være norsk. For hva er egentlig norsk. Hvordan definerer vi dette? Vi er glade for å fortelle at styrets endringsforslag ble alle enstemmig vedtatt.

Vi håper dere som medlemmer vil benytte denne anledning til å rekruttere noen støttemedlemmer. Vi har stadig behov for inntjeningen medlemskontingenten gir og vi har alltid behov for å dele vårt budskap om en tryggere verden uten atomvåpen.

Du kan bli medlem ved å trykke deg inn på nettsiden, sende epost til info@legermotatomvapen.no eller ved å fylle ut skjema under og sende det til:

Norske leger mot atomvåpen c/o Fredshuset, Møllergata 12, 0719 Oslo

NAVN (FOR- OG ETTERNAVN): _____

ADRESSE: _____

E-POST: _____

TELEFON: _____

TYPE MEDLEMSSKAP (KRYSS AV) LEGE (300 KR) MEDISINSTUDENT (100 KR) STØTTEMEDLEM (200 KR)

KRYSS AV HVIS DU ØNSKER FAKTURA PÅ PAPIR. HVIS IKKE, FÅR DU DEN TILSENDT PÅ E-POST.

Referat fra Norske leger mot atomvåpens landsmøte 2018

Bergen, 14. april 2018 kl. 14.00

Til stede: 15 stemmeberettigede medlemmer

1. Valg av referent og møteleder

Forslag: Per Wium møteleder,
Mari Seilskjær referent.
Vedtatt.

2. Innkalling til årsmøte og dagsorden

Godkjent

3. Referat fra årsmøte 2017

Godkjent uten merknader

4. Regnskap 2017

Godkjent under forutsetning av at det godkjennes av revisor. Avtroppende styre må underskrive.

5. Årsrapport 2017

Godkjent

6. Handlingsplan 2018-2019

Godkjent med følgende endringer (i kursiv):

- Legge til følgende setning til slutt i første avsnitt: NLA og IPPNW har en sentral rolle i International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN), som ble tildelt Nobels fredspris for 2017.
- Pkt. 1: bidra til økt kunnskapsnivå i befolkningen. Dette vil vi oppnå ved å holde åpne møter, konferanser, undervisning og ved å gi støtte til forskning.
- Pkt. 6: styrke kompetansen blant medlemmer innen medisinsk fredsarbeid.

7. Budsjettforslag 2018

Godkjent

8. Forslag fra styret om endring i NLAs lover

Styrets forslag om endringer som åpner for støtte-medlemskap i NLA ble enstemmig vedtatt.

9. Kontingentsatser for 2019

Styret foreslår følgende satser:
300 kr for ordinære medlemmer
200 kr for støttemedlemmer
100 kr for studentmedlemmer
Forslag godkjent

10. Valg av styreleder og styremedlemmer

Saima Akhtar ble valgt til styreleder.

Følgende personer ble valgt til styremedlemmer:

- Signe Flottorp
- Bjørn Hilt
- Tordis Sørensen Høifødt
- Julian Hamsfjord
- Martin Mikkelsen
- Anne Marte Skaland (nytt medlem)

Ny studentrepresentant:

- Ane Vassbotten

Alle verv gjelder for ett år. Det ble foreslått at styret vurderer lovendring som utvider valgperioden for fremtidige styremedlemmer til to år.

Følgende personer går ut av styret:

- John Gunnar Mæland
- Mari Jetlund
- Sofie Paus

11. Valg av valgkomité

Følgende personer ble valgt til ny valgkomité:

- John Gunnar Mæland
- Guro Barnes
- Klaus Melf

12. Oppnevning av revisor

Moltzau revisjon ble valgt til revisor.

Bergen, 14. april 2018

Mari Seilskjær, referent

ÅRSRAPPORT 2017

Norske leger mot atomvåpen (NLA)

– forkortet versjon (hele finnes på våre nettsider)

1 ADMINISTRASJON OG ORGANISASJON

Styret

Frem til landsmøtet 01.04.17 besto styret av følgende personer: John Gunnar Mæland, Signe Flottorp, Saima Akhtar, Julian Hamfjord, Bjørn Hilt, Tordis Sørensen Høifødt, Mari Jetlund, Martin Mikkelsen og Sofie Paus

Landsmøtet 01.04.17 valgte følgende styre: Saima Akhtar, Signe Flottorp, Julian Hamfjord, Bjørn Hilt, Tordis Sørensen Høifødt, Mari Jetlund, Martin Mikkelsen, John Gunnar Mæland og Sofie Paus

Bjørn Hilt ble på IPPNWs verdenskongress i York, september 2017, gjenvalgt som at-large member og styreleder, IPPNW Board of Directors. Odd Einar Erland, MedFred Bergen, var frem til sommeren 2017 nasjonal student-representant og har deltatt regelmessig i NLA's styremøter.

Rådet

NLA's råd hadde i 2017 følgende medlemmer: Ulrich Abildgaard, Ellen Ann Antal, Carl Birger Alm, Anne Alvik, Guro Barnes, Trygve Berge, Christian Borchgrevink, Kjell Grøttum, Kurt Hanevik, Kristian Hagestad, Viggo Hansteen, Kjersti Johnsrud, Einar Kringlen, Mons Lie, Eiliv Lund, Klaus Melf, Morten Bremer Mærli, Christin Mørup Ormhaug, Kirsten Osen, Jon Reitan, Ingvild Fossgard Sandøy, Hilchen Sommerschild, Otto Steen-

feldt-Foss, Helge Waal, Steinar Westin, Per Wium og Steinar Aase.

Rådsmedlemmene Per Wium og Kirsten Osen (vara) har deltatt som observatører i styremøter på vegne av rådet. Rådsmedlemmene har fått tilsendt godkjente referat av styremøtene og er ellers blitt informert via epost om viktige saker.

Organisasjonssekretær

Anne Marte Skaland var i perioden 01.01.-31.10.17 engasjert som 100% organisasjonssekretær for NLA kombinert med oppgaven som ICAN Norges daglige leder. Engasjementet ble avsluttet etter 10 måneder av hensyn til NLA's økonomiske situasjon.

Medlemsbladet

Det ble i 2017 utgitt tre nummer av medlemsbladet (35. årgang). John Gunnar Mæland og Saima Akhtar var ansvarlige redaktører og Anne Marte Skaland og Saima Akhtar utøvende redaktører. Opplaget var på 900 eksemplarer. Omkring 70 medisinske biblioteker, organisasjoner og enkeltpersoner får bladet tilsendt gratis. Bladet legges også ut på hjemmesiden til NLA.

Hjemmesiden og sosiale medier

NLA har hjemmeside www.legermotatomvåpen.no. Julian Hamfjord var webredaktør i 2017. NLA har også en egen Facebookside: Norske leger mot atomvåpen – NLA

Medlemskartoteket

NLA står per 31. desember 2017 opp-

ført med 738 medlemmer, 718 leger og 20 studenter. Medlemstallet er nokså uendret fra forrige år. Styret har jobbet for å få epostadresser til flest mulige medlemmer. Medlemsregistersystem er hos Zubarus AS.

Arkiv

Fra 2009 baseres arkivet på elektronisk oppbevaring av dokumenter. Styreleder er arkivansvarlig.

Sekretariat

Adresse: c/o Fredshuset, Møllergata 12, 0179 Oslo

Valgkomité

Guro Barnes, Klaus Melf, Steinar Aase.

Landsmøtet 2017

Landsmøtet 2017 ble arrangert 1. april 2017 i Oslo. 18 medlemmer var til stede under landsmøtet. Referat er trykket i medlemsbladet nr. 2-2017. Før landsmøtet var det åpent møte med følgende program:

- Hvor står vi nå i visjonen om en atomvåpenfri verden?
Sverre Lodgaard.
- Forhandlingene om et forbud mot atomvåpen. Ferske inntrykk fra New York. Anne Marte Skaland.

Styremøter

Det har i 2017 vært avholdt 10 styremøter på Skype. Det foreligger godkjente referater fra alle styremøtene.

2 ØKONOMI

Generelt

Regnskapsfører er autorisert regnskapsfører Ingvill Tømt, Norges

Fredsråd. Regnskapet omfatter NLAs virksomhet, Per Ringnes minnefond og prosjektet Medical Peace Work 3.

NLA fikk i 2017 et tilskudd på kr 243 000 fra «Opplysningsmidler for fred», Utenriksdepartementet samt kr 88 023 i Mva kompensasjon. Kontingentinngangen var kr 198 600. Totalregnskapet for 2017 viser et negativt årsresultat på kr 148 799, mot et budsjettert underskudd på 247 000. Underskuddet skyldes videre drift av ICAN Norge-sekretariatet i 10 måneder på egne midler.

Særskilt støtte til andre organisasjoner/prosjekt i 2017:

- IPPNWs internasjonale fond: US \$ 4 000
- ICAN Internasjonalt: US \$ 1000
- Arrangementer under Nobelpristildelingen: kr 30 000

Per Ringnes minnefond

NLA har forvaltet midlene i Per Ringnes minnefond i henhold til avtale. Styret vedtok i 2016 å benytte gjenstående midler i fondet til videre drift av ICAN Norge i 2017. Disse midlene er nå brukt opp og fondet er dermed avsluttet.

Skattefritak for gaver til NLA

NLA har i 2017 mottatt gaver på kr 85 200 som er meldt Skattedirektoratet.

3 AKTUELLE SAKER OG PROSJEKTER

ICAN (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons) (www.icanw.org) er en internasjonal kampanje for avskaffelse av atomvåpen. Et delmål ble oppnådd 7. juli 2017 da 122 av FN's medlemsland vedtok *Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons – TPNW*. I løpet av 2017 ble avtalen signert av 56 land og ratifisert av fire land. Den vil tre i kraft etter den 50. ratifisering.

Den norske kampanjen for et forbud mot atomvåpen (*ICAN Norge*) ble etablert i 2010 som et fellesprosjekt av NLA, NTA og Pugwash med støtte av UD og med 45 partnerorganisasjoner. Etter at støtten fra UD bortfalt i 2016, drev NLA ICAN Norge videre inntil oktober 2017 gjennom selv å ansette ICANs tidligere organisasjonssekretær Anne Marte Skaland med midler blant annet fra Per Ringnes minnefond. Norsk folkehjelp stilte vederlagsfri kontor plass til disposisjon.

Den tidligere styringsgruppen for ICAN Norge ble fra januar 2017 omdefinert til en rådsgruppe bestående av to representanter fra hhv. NTA og NLA, samt en representant fra hhv. Den norske Pugwash-komite, Norges Fredsråd og Norsk Folkehjelp. John Gunnar Mæland og senere Saima Akhtar ledet rådsgruppen og Signe Flottorp var medlem. Se forøvrig: www.icanw.no

Nobelprisen 2017

I forbindelse med tildelingen av Nobels fredspris 2017 til ICAN, ble det satt opp en koordinatorgruppe bestående av representanter fra Norsk Folkehjelp, Nei til atomvåpen, NLA, og Norges Fredsråd for å planlegge arrangementene i Oslo i forbindelse med tildelingen. Saima Akhtar deltok i dette arbeidet på ulønnet deltid. NLA hadde særskilt ansvar for to arrangementer.

Informasjonsvirksomhet

I samarbeid med SMLK har NLA medansvar for oppdatering av tekstene i det internett-baserte læreprogrammet *Lær om Kärnvapen*, som finnes på svensk, engelsk, russisk og norsk. Flere av de oppdaterte tekstene er trykket i medlemsbladet i serien *Atomkraftene*.

Høsten 2017 produserte NLA to nye videoer om henholdsvis de medisinske konsekvensene av en atomvåpensprengning over Oslo og den nye forbudsavtalen mot atomvåpen. Videoene er lagt ut på Youtube.

Brev til stortingsrepresentantene

Et felles brev fra Legeforeningen og NLA ble 19. oktober 2017 sendt til alle nye stortingsrepresentanter med anmodning om å arbeide videre med forbudsavtalen og andre konstruktive bidrag for å komme nærmere målet om en atomvåpenfri verden. Fellesuttalelsen fra IPPNW, WMA, International Council of Nurses og World Federation of Public Health Associations, samt NLAs faktahefte: «*Ufattelige lidelser. Hvorfor atomvåpen må forbys*» ble vedlagt brevet.

Arbeid med å påvirke partiprogrammene foran stortingsvalget 2017

Et utvalg av styre- og rådsmedlemmer kontaktet programkomiteene i de politiske partiene foran stortingsvalget for å få inn i valgprogrammene så progressive formuleringer om arbeidet mot atomvåpen som mulig. Fem av ni programmer var helt tydelige for et forbud nå.

NLA har medvirket til 21 ulike initiativ, møter, aksjoner mv som IPPNW-møter, verdenskongress, paneldebatter og ulike arrangement i forbindelse med Nobels fredspris.

NLA hadde 38 ulike innlegg og artikler i media.

Bergen 25.03. 2018

Saima Akhtar Styreleder NLA

Norske leger mot atomvåpen (NLA)

Handlingsplan 2018–2019

Norske leger mot atomvåpen (NLA) er den norske avdelingen av International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) som i 1985 fikk Nobels Fredspris for sitt opplysningsarbeid om de medisinske virkninger av atomkrig. NLA og IPPNW har en sentral rolle i International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN), som ble tildelt Nobels fredspris for 2017.

NLAs visjon er en tryggere verden uten atomvåpen. Vi arbeider for et generelt, internasjonalt forbud mot atomvåpen som skal føre til en atomvåpenfri verden. Vi gjør dette gjennom å innhente kunnskap og å spre opplysning om medisinske og andre humanitære konsekvenser av atomkrig. NLA vil særlig skape oppmerksomhet om atomvåpentrusselen blant norske leger og medisinske studenter, og bidra til et folkelig engasjement for et forbud.

NLA vil arbeide for dette særlig ved å

1. bidra til økt kunnskapsnivå i befolkningen. Dette vil vi oppnå ved å holde åpne møter, konferanser, undervisning og ved å gi støtte til forskning.
2. delta aktivt i den norske debatten om forbud mot atomvåpen og atomvåpennedrustning, ved å skrive avisinnlegg, holde foredrag, produsere informasjonsmaterieell og møte politikere og deres rådgivere.

3. fortsatt ta ansvar for å drive ICAN i Norge, ved å fungere som nasjonal koordinator for de øvrige norske partnerorganisasjonene. Dette innebærer tett samarbeid med ICAN International, og at vi sammen med en kjernegruppe av norske ICAN-partnere holder oss orientert om og forsøker å påvirke behandlingen av spørsmål om atomvåpen i nasjonale og internasjonale fora (regjering, storting, ikke-spredningsprosessen, NATO, FN).
4. utvikle og pleie kontakten med media og politikere, delta i Norges Fredsråd samt samarbeide med Nei til atomvåpen, Pugwash og andre humanitære freds- og nedrustningsorganisasjoner (Røde Kors, Norsk Folkehjelp med flere)
5. ha og spre kompetanse om medisinske og miljømessige virkninger av atomvåpen, inkludert stråling og radioaktivitet.
6. styrke kompetansen blant medlemmer innen medisinsk fredsarbeid.
7. informere helsepersonell, politikere og den norske befolkningen om helseeffekter av atomvåpen og atomvåpentrusselen, herunder humanitære og folkerettslige forhold
8. gi informasjon om atomvåpentrusselen særlig til leger og legestudenter. Vi vil fortsatt produsere tre medlemsblad per år med bakgrunnsinformasjon og

nyhetsstoff om atomvåpen og nedrustning. Vi vil videreutvikle nettressursen «Lær om atomvåpen» i samarbeid med vår svenske søsterforening og holde våre egne nettsider oppdatert med den nyeste kunnskapen

9. få utdanning om medisinsk fredsarbeid implementert i de medisinske studieplaner og i legers videre- og etterutdanning, og videreutvikle og informere om nettkursene og undervisningsressursene Medical Peace Work
10. arbeide for å øke antall studentmedlemmer i Norge og utlandet, samt bygge opp studentgruppene (MedFred) ved alle fire norske læresteder
11. arbeide for å rekruttere flere medlemmer og på ulike måter stimulere de som tidligere har vært aktive, til å opprettholde sitt engasjement. Vi vil drive en vervingskampanje blant leger og legestudenter for å få flere medlemmer. Målet vårt er å doble medlemstallet til 1500 medlemmer
12. arrangere en nordisk konferanse sammen våre svenske samarbeidspartnere, med både åpne og interne møter.

Ny atomopprustning

Den vanligste målestokken for atomkappløpet har vært å telle eller anslå hvor mange atomstridshoder atommaktene har. Ut fra denne enkle optellingen har verden gått fremover siden 1980-tallet, fra omkring 70 000 atomstridshoder til dagens antall på 15 000.

Men dette er en primitiv måte å følge atomarsenalene på. En mer omfattende monitorering må omfatte både atomstridshodene, leveringsmidlene og teknologien knyttet til overvåking, varslingsystemer, navigasjon og målretting av atomvåpnene, samt rakettforsvar. Mye av denne informasjonen er hemmelighetsstemplet, men en del kan leses ut av budsjett-tall og andre offisielle kilder.

Reaching Critical Will, som er et nedrustningsprogram drevet av den internasjonale kvinneliga for fred og frihet (WILPF), har siden 2012 gitt ut rapporten *Assuring Destruction Forever*, med oppdatert informasjon om de ni atommaktene. Nå foreligger 2018-utgaven, skrevet av mange eksperter som følger utviklingen nøye.

Rapporten bekrefter at det foregår en ny atomopprustning i verden, som ikke gir seg utslag i vesentlig flere atomvåpen, men som er en kvalitativ «forbedring» og modernisering av

svært mange ulike elementer i atomvåpenkapasiteten til atommaktene. Et fellestrekk er at man legger til rette for forlenget levetid av atomvåpnene og at våpensystemene får økt fleksibilitet i sine bruksområder. Sagt på en annen måte innretter man nå atomarsenalene slik at de ikke bare tjener som avskrekking, men også kan brukes offensivt i tenkte konflikter.

Den nye atomutrusningen gjenspeiles ikke minst i summene de enkelte landene bruker på sine atomarsenaler. USA innledet under president Obama et langsiktig og ambisiøst moderniseringsprogram som Trump-administrasjonen har økt ytterligere. Dette vil koste 1200 milliarder US dollar over de neste 30 årene og kommer i tillegg til de omkring 30 milliarder dollar USA årlig bruker på sine atomvåpensystemer.

Også Russland har i flere år brukt store midler på oppgradering og modernisering av sine atomvåpen,

men har et militærbudsjett som er bare en tidel av det amerikanske. Russland vil bruke omkring 10 % av et totalbudsjett på omkring 700 milliarder US dollar til oppgradering av sine kjernefysiske våpen i perioden 2011-2020.

Også de andre atommaktene utvikler nye typer raketter, fly, ubåter og andre elementer i sine atomvåpenstyrker. Pakistan har i tillegg som mål å øke antallet atomstridshoder fra det nåværende antallet på 140 til 220-250 i 2025.

Rapporten er dyster lesning for dem som ønsker at verden skal gå fremover. Det militær-industrielle komplekset har overtaket, ivrig støttet av politikere som kappes om å ha de «beste» og mest moderne våpnene. Som min kone sier: typisk mannfolk-greie!

ASSURING DESTRUCTION
FOREVER: 2018 EDITION

PEACE & FREEDOM

JOHN GUNNAR MÆLAND
STYREMEDLEM
NORSKE LEGER MOT
ATOMVÅPEN

Atomvåpenforbudet bidrar til å styrke Ikke-spredningsavtalen

Med den kalde krigen forsvant den nagende frykten for atomkrig, men atomvåpnene forsvant ikke. I dag er frykten tilbake.”

Som del av det gåtefulle livet som har utviklet seg på denne unike planeten gjennom milliarder av år, vil vi alle være tapere i en atomkrig. FNs nye atomvåpenforbud gir allikevel nå håp om en tryggere verden uten atomvåpen, slik også Den norske Nobelkomiteen ga uttrykk for ved å gi fredsprisen til International Campaign for Abolition of Nuclear Weapons (ICAN) i 2017.

Det finnes i dag to FN-avtaler som forplikter til å eliminere atomvåpen. Den ene er Ikke-spredningsavtalen (Non Proliferation Treaty, NPT) fra 1970 der alle FNs medlemsland er med unntatt de fire atomvåpenstatene India, Pakistan, Israel og Nord Korea. Den andre er traktaten om et forbud

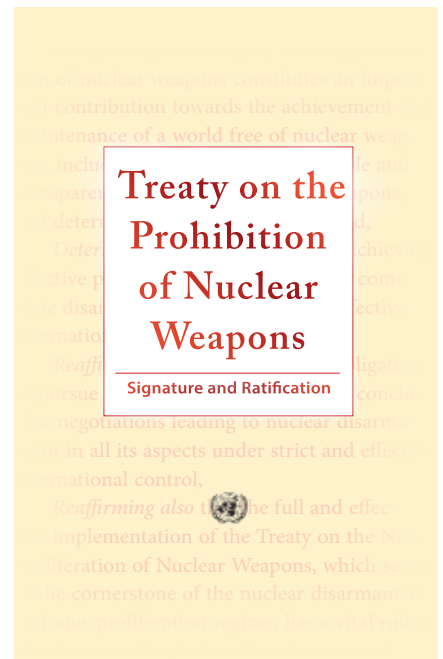
mot atomvåpen (Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons - TPNW) som ble vedtatt av 122 atomvåpenfrie stater i juli 2017. TPNW trer i kraft som del av folkeretten når den er ratifisert av 50 stater. Det er viktig å forstå at de to avtalene ikke er motsetninger slik noen prøver å få det til, men at de utfyller hverandre ved at TPNW lovfester forpliktelsen i NPT til å eliminere atomvåpen.

Hensikten med NPT var primært å hindre spredning av atomvåpen. Men for at de atomvåpenfrie statene skulle avstå fra å skaffe seg atomvåpen, måtte atomvåpenstatene love å avskaffe sine. Resultatet av denne «hestehandelen» var en kort artikkel VI med tvetydige formuleringer, uten tidsrammer eller kontrolltiltak.

NPTs artikkel VI forplikter til å forhandle i oppriktighet om to hovedtemaer. Det ene er effektive tiltak for atomnedrustning og stans i rustningskappløpet. Det andre er en traktat om generell og komplett nedrustning.

Generell og komplett nedrustning er uttrykk for FNs ultimate mål om en fredelig og demilitarisert verden. Uttrykket går igjen i en rekke FN-resolusjoner og omfatter også konvensjonell nedrustning.

Atomnedrustning i artikkel VI-sammenheng er nærmere presisert i sluttdokumentene fra NPTs tilsynskonferanser, som en reaksjon på atomvåpenstatenes mangelfulle oppfølging av nedrustningsforpliktelsene.

PER WIUM
RÅDSMEDLEM
NORSKE LEGER MOT
ATOMVÅPEN

JON REITAN
RÅDSMEDLEM
NORSKE LEGER MOT
ATOMVÅPEN

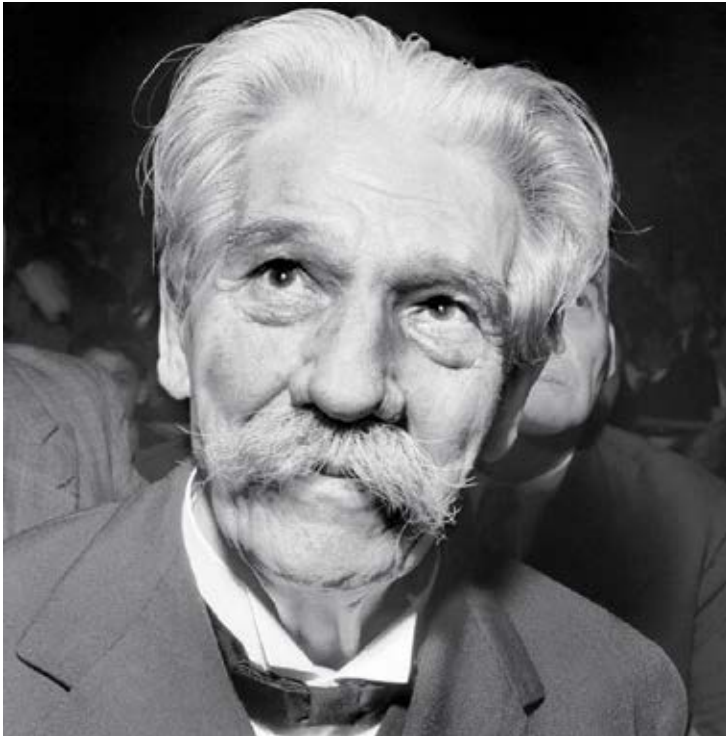

ULRICH ABILDGAARD
RÅDSMEDLEM
NORSKE LEGER MOT
ATOMVÅPEN

KIRSTEN OSEN
RÅDSMEDLEM
NORSKE LEGER MOT
ATOMVÅPEN

Atomnedrustning kan prinsipielt tolkes både som nedrustning mot null (= reduksjoner) og som nedrustning inkludert null (= eliminering/avskaffelse). De fem atomvåpenstatene som er medlemmer av NPT påstår at de oppfyller nedrustningsforpliktelsene så lenge de reduserer antall atomvåpen i arsenalene. Men ifølge sluttdokumentene fra NPTs tilsynskonferanser i 1995, 2000 og 2010, er de forpliktet til ikke bare å redusere, men å eliminere atomvåpnene. I 2000 ga atomvåpenstatene et utvetydig løfte om å fullføre total eliminering av atomvåpen i henhold til forpliktelsene i artikkel VI, men dette følges ikke opp. De reduserer arsenalene, men moderniserer dem samtidig.

av menneskeheten opp mot maktarroganse og profittsøkende våpenprodusenter. Når vi leger engasjerer oss, er det fordi atomvåpen i det lange løp er uforenlig med liv.

NATO-medlemskapet anføres som en hindring for at Norge skal anerkjenne FNs atomvåpenforbud. Stortinget har vedtatt at dette forholdet skal utredes. Ifølge NATOs Deterrence and Defence Posture Review 2012 skal alliansen arbeide for en tryggere verden uten atomvåpen i henhold til NPT der alle NATO-land er med. FNs atomvåpenforbud innebærer dermed bare en tydeliggjøring og en juridisk skjerpelse av forpliktelser som alliansen allerede har påtatt seg.

For 60 år siden appellerte Albert Schweitzer til atomvåpenstatene om å forhandle på høyeste plan om gjensidig eliminering av atomvåpen. Forutsetningen for å lykkes måtte være at man på forhånd var blitt enige om å gi avkall på atomvåpen. FNs atomvåpenforbud åpner nå for en slik mulighet. De tre atomvåpenstatene i NATO kunne ta initiativ til en konferanse der alle de ni atomvåpenstatene, også de utenfor NPT, går sammen om å eliminere sine atomvåpen. Det ville være en verdenssensasjon i harmoni med NATO-paktens tro på formålene og grunnsetningene i FN-charteret om å leve i fred med hverandre – eller ganske enkelt å leve!

Plikten til eliminering av atomvåpen bekreftes av Haag-domstolens rådgivende uttalelse 1996 som fastslår at alle land har plikt til å fullføre forhandlinger som leder til atomnedrustning i «alle dens aspekter». Indirekte bekreftes den også av Sikkerhetsrådets resolusjon 1887 (2009) som understreker at forpliktelsene i henhold til NPTs artikkel VI må sees i lys av tilsynskonferansene.

Traktaten om et forbud mot atomvåpen skjerper NPT ved å innføre et folkerettslig forbud mot atomvåpen som et effektivt tiltak for eliminering, slik det er gjort for andre masseødeleggende våpen som kjemiske våpen. Forbudet omfatter blant annet utvikling, testing, produksjon, lagring, overføring, assistanse, og bruk og trussel om bruk av atomvåpen. Det begrunnes med de katastrofale humanitære konsekvensene av enhver bruk av atomvåpen. Målet er intet mindre enn å beskytte livet og

livsgrunnlaget på jorden, et mål som går hånd i hånd med klimakampen.

Atomvåpenforbudet er drevet frem av atomvåpenfrie stater og det internasjonale sivilsamfunn med støtte av medisinsk ekspertise med innsikt i atomvåpenenes sprengvirkninger og radioaktivitet; klimaekspertise med innsikt i atomkrigens virkning på det globale klimaet og jordbruket; Internasjonale Røde Kors og andre humanitære organisasjoner med erfaring fra katastrofehjelp; og jurister med ekspertise i internasjonal humanitær rett inkludert Geneve-konvensjonene. Saken støttes av Verdens legeförening, International Trade Union Confederation (ITUC), Kirkenes Verdensråd, Pave Francis, Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE), World Summit of Nobel Peace Laureates og en rekke andre organisasjoner. Meningsmålinger viser at befolkningene vil ha forbud mot atomvåpen. Her står den siviliserte delen

Viktige medisinske og humanitære partnere for atomvåpenforbudet

Den vanligste målestokken for atomkappløpet har vært å telle eller anslå hvor mange atomstrids- hoder atommaktene har. Ut fra denne enkle optellingen har verden gått fremover siden 1980-tallet, fra omkring 70 000 atomstridshoder til dagens antall på 15 000.

Oppslutningen om FNs forbudsavtale mot atomvåpen (TPNW) er formidabel når man ser bort fra atomvåpenstatene og deres allierte. Ved siden av de 122 landene som den 7. juli i fjor vedtok avtalet teksten er alle ICANs 468 folkelige partnerorganisasjoner i 101 land sterke ambassadører for avtalen. I Norge er det hele 45 organisasjoner som støtter ICAN og dermed forlanger at regjeringen skal signere og ratifisere TPNW.

Flere verdensomspennende medisinske og humanitære organisasjoner er også sterke støttespillere for TPNW. IPPNW går nå sammen med World Medical Association (WMA), World Federation of Public Health Associations (WFPHA), og International Council of Nurses for å styrke arbeidet for at flest mulig land skal signere og ratifisere TPNW. Dette kom klart ut uttrykk i en felles oppfordring fra

de fire organisasjonene da FN den 20. september i fjor åpnet for signering av avtalen (1). WMAs råd vedtok i slutten av april i år en hasteresolusjon med oppfordring til alle land om å slutte seg til TPNW (2), og vedtok også å foreslå en revidert resolusjon for WMAs verdenskongress i Reykjavik i oktober. Den norske legeförening er en veldig god støttespiller både i WMA og direkte i samarbeid med Norske leger mot atomvåpen.

Den internasjonale Røde kors / Røde halvmåne bevegelsen har helt siden 1945 vært en klar stemme i kampen mot atomvåpen. De har siden 2011 fornyet og forsterket sitt engasjement i nært samarbeid med ICAN og IPPNW. Det siste fra ICRC var en klar oppfordring fra deres president Peter Maurer den 23. april i år om at alle land må slutte seg til TPNW (3). Av humanitære organisasjoner i Norge

er det særlig Norges Røde Kors og Norsk folkehjelp som sammen med bl.a. Changemaker og Solidaritetsungdommen har vist stort engasjement i sin støtte til TPNW.

I skrivende stund (ultimo mai 2018) har 58 land signert TPNW og 10 har også ratifisert avtalen. Det kan synes å være få, men framdriften er som forventet i forhold til andre lignede avtaler. ICAN ar satt som mål at 50 land skal ha ratifisert TPNW innen 1000 dager er gått. Når det skjer trer avtalen i kraft og vil da legge et enda sterkere juridisk og moralsk press på atomvåpenstatene for å ta sine nedrustningsforpliktelser på alvor. IPPNW og ICAN har full avskaffelse av alle atomvåpen som mål. Dit skal vi nå ved å fortsette det gode arbeidet sammen med alle våre fantastiske partnere både nasjonalt og internasjonalt.

BJØRN HILT
STYREMEDLEM
NORSKE LEGER MOT
ATOMVÅPEN

REFERANSER:

- 1) <https://peaceandhealthblog.com/2017/09/18/forward-step/>
- 2) <https://www.wma.net/policies-post/council-resolution-on-the-prohibition-of-nuclear-weapons/>
- 3) <https://peaceandhealthblog.com/2018/04/30/health-leaders-rally/>

Sommerseminar: «Ærefrykt for livet»

Kirsten Osen har engasjert seg i kampen mot atomvåpen i mange tiår.

I sommer fyller hun 90 år, og i den forbindelse arrangerer **Leger mot atomvåpen** et sommerseminar.

«Ærefrykt for livet – leger mot atomvåpen. Et seminar i anledning Kirsten Osens 90-årsdag».

TID: Fredag 24. august kl. 14–16 **STED:** Ullevål sykehus 11, auditorium 1 i kreftsentret (1. etasje).

Fra programmet:

John Gunnar Mæland fra Leger mot atomvåpen: «Den ultimate forebygging – leger mot atomvåpen»

Christina Vigre Lundius fra Svenska Läkare mot Kärnvapen (SLMK):

«Systerorganisationernas gemensamma strävan för en kärnvapenfri värld»

Kjølve Egeland, statsviter med fersk doktorgrad om kjernefysisk nedrustning:

«Refleksjoner om atomvåpenforbudet, Norge og stormaktspolitikken»

Vi ønsker alle medlemmer og støttespillere hjertelig velkommen!

Følg med på nettsider og facebook for oppdateringer og mer informasjon.

En skummel verden – dessverre

Det at USAs president Donald Trump den første mai i år kunngjorde at USA sier opp den multilaterale avtalen om Irans atomprogram (Joint Comprehensive Plan of Action (JCPOA)) gjør verden til et farligere sted. Det er fare for at prestestyret i Teheran vil gjenoppta anrikingen av uran som også kan brukes i atomvåpen og for at de kan forsterke sitt engasjement, også væpnet, langs konfliktlinjene i Midtøsten. Samtidig øker faren for direkte konfrontasjoner mellom styrker fra Israel, Saudi-Arabia og USA med Iranske styrker og et direkte angrep inne i Iran er slett ikke utelukket. Atomavtalen med Iran, som Iran for øvrig har overholdt til punkt og prikke, har også medført lettelse i sanksjonene mot landet og gitt dem bedre tilgang til mat, medisiner, medisinsk utstyr og annen teknologi. For EU og Russland har Iran blitt et viktig marked som de nødig vil gi slipp på. IPPNW har reagert sterkt på USAs ensidige oppsigelse av avtalen (<https://peaceandhealthblog.com/2018/05/08/reckless-iran-decision/>). Vi tar nå også initiativ for å stimulere EU og enkeltland som er med i JCPOA til å holde fast ved avtalen. Det er kjent at EU selv utreder juridiske muligheter til å opprettholde handel på tross av USAs ensidige tiltak. Kanskje det til syvende og sist blir USA som isolerer seg selv?

Den samme Donald Trump gir i sin retorikk overfor Den demokratiske folkerepublikken Korea (Nord-Korea) uttrykk for skyhøye forventninger

BJØRN HILT
STYREMEDLEM
NORSKE LEGER MOT
ATOMVÅPEN

til resultatene av det nå avlyste men likevel mulige toppmøtet mellom ham og Kim Jong-un. Nord-Korea på sin side gir klare signaler om at de høye forventningene ikke er realistiske. Samtidige har Trump truet med militære midler dersom forventningene ikke innfris, sist i møte med NATOs generalsekretær Jens Stoltenberg tidligere i mai måned. Flere av Trumps rådgivere later til å håpe at toppmøtet skal mislykkes, enn si kanselleres, slik at de faktisk kan gå til militære skritt

jo før jo heller. Vi kan bare frykte hva det vil bety.

Noen ganger gir utviklingen i verden grunn til håp, andre ganger kan det virke som om alt håp er ute. Fra NLA og IPPNW sin side har vi alltid tro på diplomati, avtaler og fredelige løsninger. Alt annet er uakseptabelt og rett og slett for risikabelt, særlig med tanke på alle atomvåpnene som fortsatt finnes.

Økonomisk støtte til IPPNW

I disse dager arbeider IPPNW med budsjettet for regnskapsåret 2018–19. Det vil trolig være balansert, men bare fordi alle utgifter alt er kuttet til langt inn i beinet, mye fordi støtten fra fredsaktivister i USA dessverre er dalende.

På tross av dette er aktiviteten høy og IPPNW er ofte førende i kampen mot atomvåpen, som i ICAN. Det jobbes nå med å finansiere reiser for styremedlemmene til styremøtet i Boston i høst. Neste verdenskongress, trolig i 2020, blir enten for aller første gang i et afrikansk land, eller i Canada.

For å kunne fortsette det gode arbeidet i IPPNW trengs det støtte fra alle som har råd til å avse noen kroner, ikke bare fra USA, men også fra resten av verden.

Det finnes tre måter å støtte IPPNW. Man kan gå inn på hjemmesiden og gi en engangsdonasjon eller binde seg til et mindre månedlig beløp som trekkes direkte fra konto. Mange fra Norge gjør allerede det og det er enkelt og trygt. Tanken er at litt fra mange blir mye. Se <http://www.ippnw.org/donate.html> for donasjoner til IPPNW. Den andre muligheten er å betale inn til

NLA konto nr 3060.17.67089 og la vår regnskapsfører Ingvill Tømt videreformidle beløpet til IPPNW. Da kan man også få skattefradrag for beløp mellom 600 og 25.000 kroner bare man oppgir navn og fødselsnummer til Ingvill.

“
**EN KRONE TIL IPPNW
ER EN KRONE FOR
FRAMTIDA PÅ JORDA.**
”

Vi trenger epostadressen din!

Vi vil nå flest mulig medlemmer per epost.

Send en epost til info@legermotatomvapen.no

Da blir det enklere for oss å nå deg.

Kjenner du noen som vil være med å støtte arbeidet for en tryggere verden?
Spør om de vil bli medlem idag!

Innmelding gjøres enkelt via legermotatomvapen.no

IPPNW